(המשך מעמוד 9)

ארצה של יהודי צפון־אפריקה, וכך הצליח גם לקרבם למפד"ל.

לקראת הבחירות לכנסת ה־10 פרש אהרון אבו־חצירה מהמפד"ל. זו היתה הפעם הראשונה שהנושא הערתי במפד"ל עלה בעוצמה. אבו־חצירה הצ־ליח לגרוף שלושה מנדטים, והמפד"ל ירדה מ־10 לשישה מנדטים בלבד, כשהניצים נותנים את הטון.

לקראת סוף הכנסת ה־10 פרש גם דרוקמן מהמפד"ל. היתה זו הפעם הראשונה שנוש־אמונים האשים את המר בהתמתנות.

חברו יחדיו שני גורמים מרכזיים, המאפיינים את הקורה בחברה הישר־אלית מאז עליית הליכוד לשילטון: הפילוג בחברה על רקע ערתי, וה־הקצנה ימינה. שניהם יחדיו חברו במפד"ל.

דרוקמן, שלגביו היתה המפד"ל מתונה מדי, הקים עם יוסף שפירא מבני־עקיבא, חנן פורת מנוש־אמונים ואברהם ורדיגר איש פועלי־אגודת־ישראל את סיעת מורשה, כשבתוכה סיעת מצ"ד מהמפד"ל. הקמת מצ"ד באה על רקע של אי־נוחות שפשטה בקרב הציבור הדתי הימני, שהצביע

ח"כ־לשעבר גלם
המר נרוע יותר!

בעד התחיה והליכוד. לציבור זה היתה בעייה לתמוך במיפלגה לא־דתית.

לפני שנה וחצי חזרה מורשה לחיק המפד"ל. הקרקע היתה כשרה לכך. בורג פרש, המר נשאר בראש. המפד"ל נשארה כשיש לה ארבעה חברי־כנסת בלבד, שליש ממה שהיה לה בתקופת השיא שלה, כשהיתה במפד"ל מנהיגות מתונה.

התכנסים הפנים־מיפלגתיים, הסי־עות הרבות, הקרע הערתי, הביאו לפני שנה וחצי להקמת ועדת יגר, שמטרתה היתה להביא להבראת המיפלגה. הוועדה קיבלה סמכויות להציע שינוי בחוקת המיפלגה, ולהפעיל ראורגני־זציה. היא הציעה לבטל את הסיעות במיפלגה ולהביא לדמוקרטיזציה בה־ליך בחירת הנציגים למוסדות ולכנסת. למעשה קבעה הוועדה שההנהגה הק־יימת צריכה להתפטר.

החלטות הוועדה הכינו את הקרקע לחזרתו של דרוקמן, ולעלייתו של שאקי.

"החלטות ועדת יגר הביאו למעשה להחלפת הסיעות בעדות," אומר הח"כ־לשעבר, ומוסיף שהזהיר את הוועדה שאין אלטרנטיבה לסיעות מלבד הע־דות, ואז, הוא אומר, "המצב יהיה גרוע, כפי שהוא בא לידי ביטוי היום."

תחייה ב'

"ש אקי זכה מן ההפקר," אומ־רים במפד"ל.

המר הכניס את שאקי למפד"ל ונתן לו את תפקיד סגן־שר־החינוך בכנסת השביעית. בהצבעה על הנושא "מיהו יהודי" הצביע שאקי נגד עמדת הממ־שלה. גולדה מאיר, אז ראש־הממשלה, לא סבלה את התופעה והביאה להדחתו מהתפקיד. אז התחיל בחיזוריו אחרי המיפלגות. שאקי היה במידבר הפוליטי עד שהמר החזירו למקום השלישי ברשימת המפד"ל לכנסת הנוכחית, על תקן "הספרדי התורן". התורן היה הש־בוע למנהיג.

לפני שנה נערכה ועידת המיפלגה על־פי המלצות ועדת יגר. הסיעות לא נעלמו, הירכיבויות האישיות גברו.

בוועידה הצליח המר לגרוף 35% מהקולות, 30% היו לסיעת למיפנה, מצ"ד 15%, שאקי 10%, ו־10% הנותרים נחלקו בין הנשים והמושבים.

מי שהיה אמור להיות מישקל־נגד לתמ"י ולש"ס הפך להיות מישקל־נגד להמר.

שאקי, כדמגוג טוב, הצליח ללבות את הנושא העדתי. הוא עבר בין הסניפים ודיבר על הנושא העדתי ועל רעיון שלמות־הארץ.

המפד"ל של אחרי הוועידה מונה 85% ניצים מובהקים. גם הקיבוץ הדתי, שהיה בין המתונים, זז ימינה. חזרתו של חנן פורת מהתחייה תרמה אף היא את תרומתה.

המר שהיה הסמן הימני, נחשב עתה על־ידי הרוב כמתון מדי. הוא השתמש בכל האמצעים האפשריים כדי לשמור על מנהיגותו. המר, המשמש כשר־הדתות, ניתב מתקציבי משרדו לטובת העניין. הוא מחזיק 18 יועצים ועוזרים, כולם חברי מרכז־המיפלגה. זה עזר לו לעבור את מחסום ה־60% כדי שיוכל להיכחר לכנסת הבאה, אך זה לא עזר לו נגד שאקי.

בניסיונו לרצות את כל הצדדים, מינה המר את הרב יצחק לוי כמזכיר־המיפלגה. לוי הוא איש מצ"ד. חנן פורת הוא איש מצ"ד. שאקי הוא איש הימין הקיצוני. כל הכוחות הללו חברו יחדיו כדי להביס את המר. שלושה מ־בין חמשת הראשונים ברשימה לכנסת הם אנשי־ימין קיצוניים. המר, שאף הוא אינו טומן ידו בצלחת, נשאר במיעוט.

"חומר הנפץ קיים, יש כאן כל הנתונים להתפוצצות. המר לא ישלים עם העובדה ששאקי בראש. באופן אבסורדי, כדאי להמר שהמפד"ל לא תצליח בבחירות, כדי שיוכל להדיח את שאקי," אומר גלם. "הברית בין שאקי למצ"ד היא ברית טיבעית. יש בכוחה להחזיר מנדטים למפד"ל, אולם מפד"ל שונה לחלוטין, מין תחייה ב'. יחזרו הקולות שעברו לתחייה, לליכוד ולש"ס, אך יאבדו קולות המתונים."

"הברית בין פורת לשאקי היא זמנית בלבד משום שלבריתות עם שאקי אין כל ערך. אין להספיד כבר את המר, הוא לא יוותר בקלות," אומר המנכ"ל־לשע־בר.

"איש אינו יודע את ההתפתחויות הפוליטיות הצפויות." אומר בורג, זהיר ומהלך בין הטיפות כדרכו, עידן שעבר מן העולם במפד"ל.

למכרם חורי מחול, שכתבתו על מאורעות עזה גרמה לסערה, (משמאל, מייד אחרי הכתבה), נמסר כי עבודתו במקומון „העיר" הופסקה. הוא דיבר עם דפנה ברק

„הייתי צריך לבדוק..."

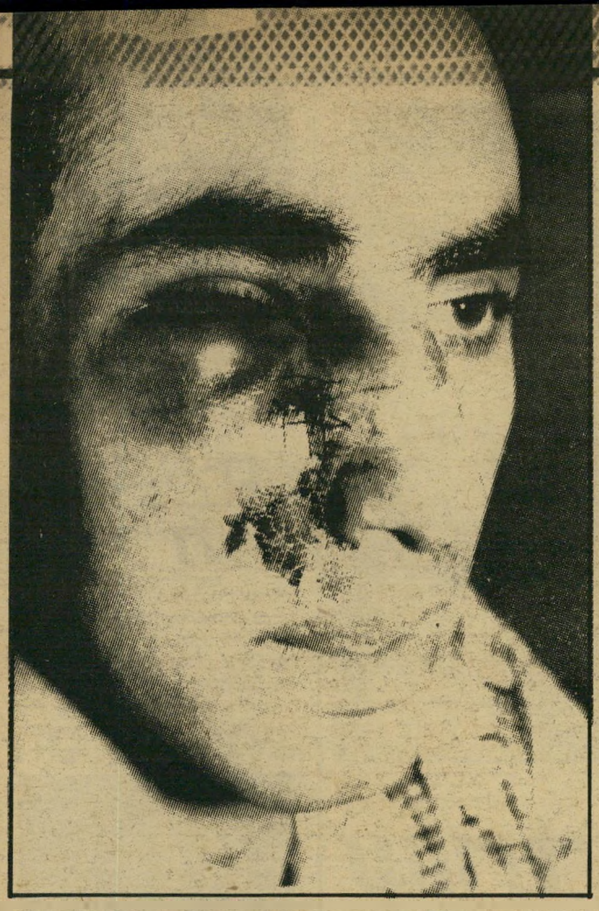

מ כרם חורי מחול אינו כותב מזה כמה שבועות.

כתב העיר, שעורר סערה עולמית כשפירסם את הכתבה על מה שקרה בעזה ביום שלישי ה־15 בדצמבר 1987, הוזמן לפני שיבעה שבועות לשיחה מפתיעה, („הכל באימפריה של שוקן מפתיע..." אמר השבוע) ושם הוצעה לו „הצעה שאין לסרב לה."

„הוצע" לו להפסיק לעבוד מרגע זה עד להודעה חדשה.

„לא נאמר לי עד מתי. בינתיים אני עוד מקבל משכורת. ברור לי שזה לא יימשך זמן רב. אני לא ער כדי כך תמים..."

הוא נראה דווקא תמים, או יותר נכון — חולמני. לא מחכך את כפות־רגליו יותר מדי בקרקע — מרחף.

מכרם חורי מחול עבר חודשים מתוחים, שבהם הואשם בבדיית עובדות, בסילוף המציאות, בשאיפה להתפרסם בשיקול־דעת חפוז ועוד.

שלושה סיפורים בכתבתו של מחול הגדישו את הסאה והוכחשו על־ידי דו־בר־צה"ל:

- מפגין בבית־החולים שיפא בעזה חשף את חזהו מול חייל צה"ל, נורה ומת.
- חייל צה"ל, שנלקח בשבי המפגינים, הושפל ושוחרר על־ידי המפגינים. צה"ל אישר רק שחגור של חייל נפל לידי המפגינים בבית־החולים.
- ילד נהרג בחצר בית־החולים ליד אמו, וגופתו המכוסה צולמה על־ידי מחול בחצר.

„בוודאי שהיום הייתי כותב את הכתבה אחרת.

„שיחזרתי שוב ושוב את האירועים בעזה באותו יום. היה לי הרבה זמן לשחזר.

„כן, גם חקרו אותי מטעם שוקן, חקרו יסודית.

„מה הייתי כותב אחרת? הרי היו שלושה מיקרים שנברקו. הייתי כותב אחרת גם את הקטע עם השבוי. אני יודע שזה עורר זעזוע, אבל הקטע שעורר הכי הרבה רעש היה המיקרה של הילד.

„הייתי מפוצץ (פצוע), כדורים שרקו לי בין הרגליים... היית פעם במצב כזה? „פתאום ראיתי איך יורים בילד, איך מפנים אותו לבית־החולים. אחר־כך הוציאו משם גופה. נכון שהייתי צריך לבדוק — להרים את הסדין ולראות אם זה הילד. אבל מה יכולתי לעשות? לבדוק בין הכדורים השורקים? היום ברור לי שהייתי צריך לבדוק..."

● „בקרוב יהיה פיצוץ"

מ חול לא בדק ודיווח בנוסח: „ראיתי!" הוא לא כתב שאלה הן השערות, ויתר על ניסוחים זהירים וזכה בפרשה הקרויה על שמו.

השבוע נתן הסבר ממושך ומעורפל, מדוע אינו בנוי לניסוחים מתוחכמים או לצורות־כתיבה אחרות מכפי שהפגין בכתבתו המפורסמת.

„הבדיחה היא שאילו הייתי כותב את אותה הכתבה השבוע — לא היה קם שום רעש. אבל מה? כתבתי את זה בשבוע הראשון למה שקרה בעזה. אז אנשים עוד הזדעזעו."

כל אימת שניסיתי לסחוב את השיחה בחזרה לפסים ארציים, העפיל מחול לרבדים גבוהים, מיסתוריים. יש אלמנט ספק־דמיוני, ספק חולמני, בבחור נעים־הסבר הזה, בעל הנימוסים היפים. אפילו כשביקשתי לדעת את גילו, זכיתי בתשובה מסובכת ומפותלת: „מה זה משנה גיל של אדם? יש גיל ביולוגי, יש גיל מנטלי..."

אולי העולם הפנימי הזה הוא שאיפשר לו להישרד במטר־הביקורות, שהונחת עליו מאז שפירסם את הכתבה המפורסמת. „אחרי מה שעברתי בחודשים האחרונים, אני לא יכול עוד להיות מתוח. אתה צריך להיות חזק עם עצמך, כדי לעבור דבר כזה."

ישב לפניי אדם שהוא למעשה מחוסר־עבודה, הביט בי בשלווה סטואית וניסה לטעת בי את הרושם שהסיפור הוא גדול מעבר למה שבינתי מסוגלת לקלוט, ש„יש אנשים שירצו להוציא את הכל החוצה — הרבה אנשים," ש„בקרוב יהיה פיצוץ!"

כל אימת שניסיתי להחזיר אותו למיסגרת של סיפור אנושי של אדם שאולי מעד במקצת, ושמזלו לא שיחק לו והוא נחבל קשות בעיקבות המעידה, סירב מחול לראות את הפרשה באור זה. הוא חזר לדבר עליה כעל „עניין ציבורי." בסוף אמר: „אני יודע שבסוף־בסוף אני הוא זה שייישאר עם הבעייה, שאנשים שוכחים, אבל." מדוע נסחף בריגשותיו בעת כתיבתו? אולי יצר־הפירסום? „לא, לא, באמת שלא! דווקא לא עשינו יחסי־ציבור לכתבה, בהתחלה. ער שדן בן־אמוץ לא פירסם את התמונה שלי, פצוע, זה לא פורסם בשום־מקום!

„באמת, הציעו לי להתראיין מכל מיני עיתונים בעולם. סירבתי להרבה הצעות.

„האם זוהי הכתבה הראשונה שפירסמה אותי? אפשר להגיד שכן. בעצם היה לי סיפור על בתי־זונות בשטחים — סיפור שלם.

„תמיד היה לי ברור שאהיה עיתונאי. כתבתי מגיל צעיר. ממש עיתונאי? אני עובד בהעיר שנתיים־שלוש. זה המיקצוע שמתאים לי. אחרי הרעש דווקא נתנו לי להמשיך לכתוב. הרעש לא הפריע לי.

„מוזר, יש אנשים השומעים שאתה מפורסם, וזהו־זה. לא חשוב בדיוק למה אתה מפורסם.

„מדוע לא התאמצתי להוכיח עצמי, כשהתחילו הבעיות סביבי? דווקא היה לי חומר חשוב. אני שומר אותו עד היום. זהו חומר ביטחוני חשוב.

„מה קרה? לא רצו לפרסם. בעיתון אמרו שהעיתוי לא מתאים. כן, ברור שלא התאים גם שאני אהיה חתום על זה. אני לא ער כדי כך תמים... ברור שַׁיִם לְצבא יש חלק במצבי."

האם לא סילף, אולי, כמה עובדות או תיאורים, כדי לזעזע, לעזור לבני־עמו הפלסטיניים? „לא! יצאתי לדווח כעיתונאי ולא כבן העם הערבי. כן, ברור לי שהשתמשו בעובדת היותי ערבי כגימיק."

בסוף השיחה שאל אותי מחול: „מה היית עושה במקומי? יוצאת ומתראיינת? מודה בטעויות?"